uitspraak

RECHTBANK DEN HAAG

Zittingsplaats Roermond

Bestuursrecht

zaaknummer: NL26.15880

uitspraak van de enkelvoudige kamer in de zaak tussen

V-nummer: , eiser,
(gemachtigde: mr. N. Birrou),

en

de minister van Asiel en Migratie, verweerder,
(gemachtigde: mr. W. Epema).

Procesverloop

Eiser heeft op 18 februari 2026 een aanvraag om verlening van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd ingediend. Verweerder heeft deze aanvraag in het besluit van 17 maart 2026 afgewezen als ongegrond. Verder krijgt eiser geen verblijfsvergunning regulier en wordt geen uitstel van vertrek om medische redenen verleend. Dit besluit omvat een terugkeerbesluit, waarin Egypte als land van terugkeer is aangemerkt en een vertrektermijn van vier weken is verleend.

Eiser heeft op 21 maart 2026 beroep ingesteld tegen het besluit van 17 maart 2026.

Verweerder heeft op 3 november 2026 een briefverweer uitgebracht. Eiser heeft op 3 november 2026 schriftelijk gereageerd op het briefverweer.

De rechtbank heeft het beroep op 4 november 2026 op zitting behandeld. Eiser is verschenen, bijgestaan door zijn gemachtigde. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde.

Overwegingen

1. Eiser is geboren op 9 juni 1991 en is staatloos Palestijn. Eiser heeft verklaard dat hij met zijn gezin vanwege de oorlog op 10 december 2023 is vertrokken uit Gaza en naar Egypte is gevlucht. Bij terugkeer naar Gaza vreest eiser voor oorlogsgeweld. Bij terugkeer naar Gaza kan eiser tevens problemen krijgen met Hamas omdat hij behoort tot de Al Mujaida clan. Bovendien heeft eiser geen huis en werk meer en is er ook geen medische zorg voor zijn kinderen. Zijn vrouw en kinderen verblijven thans in Egypte.

2. In het bestreden besluit heeft verweerder de navolgende elementen geduid:

- Identiteit, nationaliteit en herkomst;

- De problemen en eisers vrees bij terugkeer naar Gaza.

3. Verweerder heeft beide elementen geloofwaardig geacht. Dit leidt volgens verweerder echter niet tot de conclusie dat eiser vluchteling is zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag. Eiser heeft in Gaza bescherming en bijstand van de UNRWA gekregen. Kort voor eisers asielaanvraag heeft hij echter geen bescherming of bijstand meer genoten van de UNRWA. Hij is namelijk al op 10 december 2023 vertrokken uit Gaza naar Egypte en Egypte valt niet onder het mandaatgebied van UNRWA. Ook heeft eiser volgens verweerder geen gegronde vrees voor vervolging. Eiser hoeft volgens verweerder immers niet terug te keren naar Gaza, maar naar Egypte. Egypte wordt door verweerder als eisers gebruikelijke verblijfplaats gezien omdat eiser in Egypte is geboren, hij zes jaar in Egypte heeft gestudeerd en hij na zijn vertrek uit Gaza twee jaren in Egypte heeft gewoond. Uit eisers verklaringen is volgens verweerder onvoldoende gebleken dat hij in Egypte niet op maatschappelijk en sociaal gebied kan functioneren. Eiser heeft volgens verweerder dus een veilig bestaan in Egypte opgebouwd. Ook is niet gebleken dat eiser asielrechtelijke problemen in Egypte heeft gehad. Voorts is verweerder van oordeel dat eiser bij terugkeer naar Egypte geen reëel risico loopt op ernstige schade. Eiser komt niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd op een van de in artikel 29 van de Vw 2000 genoemde gronden. Daarom is de asielaanvraag van eiser afgewezen als ongegrond.

4. Eiser stelt zich in beroep op het standpunt dat verweerder heeft miskend dat eiser onder het toepassingsbereik van artikel 1D van het Vluchtelingenverdrag valt. Bij de toepassing van deze bepaling gaat het er namelijk om of eiser zich in de praktijk daadwerkelijk onder de bescherming van het UNRWA kan stellen en daar ook daadwerkelijk bescherming kan genieten en uit het dossier blijkt dat daarvan geen sprake is. Eiser heeft verklaard dat zijn UNRWA-documenten verloren zijn gegaan tijdens bombardementen en dat zijn woning en leefomgeving volledig zijn verwoest. Daarmee is niet alleen zijn fysieke leefomgeving verdwenen, maar ook de feitelijke mogelijkheid om zich opnieuw onder de bescherming van UNRWA te stellen. Onder deze omstandigheden moet worden aangenomen dat de bescherming of bijstand van UNRWA feitelijk is weggevallen. Dit brengt met zich dat eiser op grond van artikel 1D, tweede volzin, onder de werking van het Vluchtelingenverdrag valt. Bovendien heeft verweerder onvoldoende inzichtelijk gemaakt op welke rechtsgrond eiser opnieuw tot Egypte zou worden toegelaten, welke verblijfsrechtelijke aanspraken hij daar zou kunnen ontlenen en of bescherming tegen uitzetting naar Gaza daadwerkelijk is gewaarborgd. Verder stelt eiser zich op het standpunt dat er geen sprake is van een reëel en duurzaam verblijfsalternatief voor eiser in Egypte. Daarvoor moet namelijk sprake zijn van verblijf dat voldoet aan de minimale humanitaire standaarden en daar is geen sprake van. In dat kader wijst eiser op het AIDA-rapport over Egypte van 2025. Hetgeen in dat rapport is beschreven sluit bovendien aan bij de persoonlijke ervaringen van eiser. Eiser stelt zich verder op het standpunt dat verweerder ten onrechte heeft nagelaten een zelfstandige actuele beoordeling te verrichten van het risico op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM. In plaats daarvan is dit risico impliciet ontkend op basis van de veronderstelling dat eiser zich in Egypte kan vestigen. Uit de jurisprudentie van het Hof van Justitie, waaronder het Adrar-arrest[1], en de daarop voortbouwende rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak volgt dat een dergelijke benadering echter ontoelaatbaar is. Bovendien heeft de Afdeling in haar uitspraak van 12

[1] Arrest van het Hof van de Europese Unie van 4 september 2025, ECLI:EU:C:2025:647.

februari 2026[2] benadrukt dat de toets of eiser bij terugkeer een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM kenbaar en actueel moet zijn en daar is in het bestreden besluit geen sprake van. Bij de beoordeling van het risico heeft verweerder volgens eiser bovendien onvoldoende gewicht toegekend aan de persoonlijke ervaringen van eiser die hij naar voren heeft gebracht in het nader gehoor. Nu het asielbesluit gebrekkig is, kan het daarop gebaseerde terugkeerbesluit volgens eiser evenmin in stand blijven. Verweerder heeft bovendien nagelaten om in het kader van het terugkeerbesluit zelfstandig te toetsen of uitzetting in strijd komt met artikel 3 EVRM.

5. De rechtbank zal het beroep gegrond verklaren en motiveert dit als volgt.

6. De rechtbank merkt allereerst op dat verweerder in de aanhef van het voornemen van 2 maart 2026, van het besluit van 17 maart 2026 en het briefverweer van 3 november 2026 bij de persoonsgegevens van eiser heeft vermeld: “nationaliteit: onbekend”. Verweerder zal dit moeten aanpassen want verweerder heeft op grond van de verklaringen van eiser en de overige bewijsmiddelen na de verrichte geloofwaardigheidsbeoordeling geloofwaardig geacht dat eiser een staatloze Palestijn is. Verweerder moet eiser dan ook registreren als ‘staatloos’, gelet op de rechten die eiser daaraan kan ontlenen en ter voorkoming van het onnodig moeten entameren van een vaststellingsprocedure. De rechtbank zal dit bepalen in het dictum omdat de rechtbank het besluit zal vernietigen.

7. Verweerder heeft geloofwaardig geacht dat eiser een staatloze Palestijn is. Dit kan ook niet anders want eiser heeft meerdere documenten overgelegd waaruit dit blijkt en die zijn verklaringen staven. De rechtbank merkt hierbij op dat eiser terecht heeft verklaard dat UNRWA een online applicatie gebruikt en geen papieren bewijzen van registratie bij UNRWA meer verstrekt. Op het zogeheten “E-UNRWA Platform”, waar staatloze Palestijnse uitsluitend een account voor kunnen aanmaken en op kunnen inloggen als zij door UNRWA zijn geregistreerd, kunnen staatloze Palestijnen dus een bevestiging verkrijgen van hun hoedanigheid als door UNRWA geregistreerde vluchteling. De rechtbank kwalificeert een printscreen of fysieke uitdraai van het E-UNRWA Platform dan ook als bewijsmiddel. Voor zover verweerder in de gehoren eiser dan ook heeft voorgehouden dat “de ind veel waarde hecht aan documenten”, overweegt de rechtbank dat eiser alle benodigde documenten om te kunnen vaststellen dat eiser staatloos is heeft overgelegd.

8. Eiser heeft verklaard dat zijn ouders en vrouw ook Palestijnen zijn en dat zijn familie uit Gaza komt. Eiser is geboren in Egypte omdat zijn moeder vanwege medische redenen voor de bevalling naar Egypte moest uitwijken. Na de bevalling zijn eiser en zijn moeder meteen teruggekeerd naar Gaza. Eiser heeft voorts verklaard altijd in Gaza te hebben gewoond, maar na toekenning van een studiebeurs in de periode tussen 2009 en 2015 in Egypte te hebben gewoond om te kunnen studeren. Aan eiser was een ‘studentenvisum’ verleend om gedurende zijn studie in Egypte te kunnen verblijven. Na 2015 is eiser teruggekeerd naar Gaza, waar hij tot 10 december 2023 heeft gewoond[3]. De hoormedewerker heeft eiser meerdere vragen gesteld over hoe eiser en zijn gezin Gaza hebben kunnen verlaten en naar Egypte hebben kunnen reizen omdat ‘wij soms horen dat het heel moeilijk is in die periode om Gaza uit te reizen”. Eiser heeft daarop verklaard dat

[2] Uitspraak van de Afdeling van 12 februari 2026, ECLI:NL:RVS:2026:329.
[3] Aanmeldgehoor, pagina 5.

"als je geld hebt, je dat regelt". Eiser stelt 15.000,- USD te hebben betaald voor hemzelf, zijn vrouw en hun twee kinderen. Eiser heeft toegelicht dat hij een Egyptische reisorganisatie had ingeschakeld en op dag van de uitreis de namen van eiser en zijn gezin bij de grenspost van Rafah bekend waren. Eiser heeft meermalen verklaard geen banden te hebben met Hamas. Hamas controleert de grenspost en hebben gezien dat er eiser en zijn gezin toestemming hadden om Egypte in te reizen en hebben daarom 'de paspoorten gestempeld'. Bij de Egyptische grenspost is dit ook zo gegaan. Eiser heeft verklaard geen verblijfsrecht en verblijfsvergunning in Egypte te hebben verkregen na het verstrijken van een termijn van 30 dagen die iedereen die binnenkomt wordt toegestaan om te verblijven als toerist. Eiser heeft in zijn gehoren verklaard niet in aanmerking te komen voor een verblijfsvergunning in Egypte. Ter zitting heeft eiser op vragen van de rechtbank verklaard zich in Egypte te hebben gewend tot de immigratiedienst en dat hem daar is medegedeeld dat aan Palestijnen die Gaza ontvlucht zijn geen verblijfsvergunning wordt verleend. De gemachtigde van eiser heeft gewezen op landeninformatie om deze verklaringen van eiser te onderbouwen. Eiser heeft voorts verklaard dat hij tandarts is en in Gaza een eigen praktijk had en dat zijn vrouw apotheker is maar dat zij in Egypte niet mogen werken omdat zij geen verblijfsvergunning hebben en dat hun kinderen daarom ook niet naar school kunnen in Egypte. In Egypte hebben zij zich weten staande te houden doordat zij steun kregen van ngo's.

9. De rechtbank heeft partijen ter zitting gewezen op de prejudiciële vraag die deze rechtbank en zittingsplaats op 4 mei 2026 heeft gesteld (ECLI:NL:RBDHA:2026:10567, C-445/26, Spirink). Het Hof heeft de rechtbank op 26 oktober 2026 afschriften doen toekomen van de bij het Hof ingediende schriftelijke opmerkingen. De rechtbank heeft partijen medegedeeld de onderhavige procedure niet te zullen aanhouden in afwachting van het arrest omdat het Hof nog geen informatie over de verdere voortgang van de verwijzingsprocedure heeft verschaft.

10. De rechtbank heeft het Hof de navolgende prejudiciële vraag gesteld:

'Dient artikel 12, eerste lid onder a, van richtlijn 2011/95, gelezen in samenhang met artikelen 1 en 21, tweede lid, van het Handvest van de Grondrechten, aldus te worden uitgelegd dat staatloze Palestijnen die door UNRWA zijn geregistreerd, maar voorafgaand aan het indienen van een verzoek om internationale bescherming in de Unie niet hebben verbleven in het werkgebied van UNRWA en/of niet eerder om bescherming en bijstand van UNRWA hebben gevraagd, niet zijn uitgesloten van de regeling zoals bedoeld in van artikel 12, eerste lid onder a, van richtlijn 2011/95?' Komen staatloze Palestijnen, als de eerste volzin van artikel 12, eerste lid onder a, van richtlijn 2011/95 van toepassing is, ipso facto in aanmerking voor de voorzieningen uit hoofde van richtlijn 2011/95, indien op het moment van het indienen van het verzoek om internationale bescherming, het beoordelen van dat verzoek door de administratieve autoriteit of de rechterlijke controle van het besluit op dat verzoek, blijkt dat de toegang van deze staatloze Palestijn tot het werkgebied van de UNRWA niet is verzekerd.'

11. De rechtbank heeft deze vraag gemotiveerd door te wijzen op de identieke bewoordingen die de Uniewetgever heeft gebruikt voor -kort gezegd- de uitsluitingsgrond voor Palestijnen die onder het UNRWA-mandaat vallen, als de Verdragsluitende Staten hebben gebruikt in het Vluchtelingenverdrag. De rechtbank heeft er verder op gewezen dat het aan de UNHCR is om de betekenis en toepassing van het Vluchtelingenverdrag te